

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Finanspolicy

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KS/2016:778

Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige

Dokumentet beslutades den: 15 december 2016

Dokumentet gäller för: samtliga nämnder och förvaltningar, majoritetsägda bolag (AB Botkyrkabyggen, Botkyrka Stadsnät AB, Hågelbyparken AB, Upplev Botkyrka AB) samt Söderenergi AB och Södertörns Energi AB

Dokumentet gäller till den: 15 december 2021

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Gällande finanspolicy, gällande borgenspolicy, gällande riktlinjer leasing

Dokumentansvarig är: Kommunfullmäktige

För revidering av dokumentet ansvarar: Kommunfullmäktige, ekonomichef

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Kommunfullmäktige, ekonomichef

Innehållsförteckning

Bakgrund, mål och syfte	sid 4
Utlåning och borgen	sid 5-6
Likviditet	sid 6
Leasing	sid 6
Organisation och ansvarsfördelning	sid 6-7
Ram för upplåning	sid 7
Risker och förvaltning	sid 7-12

Bakgrund och mål

Botkyrka kommunkoncernen äger lånefinansierade tillgångar till betydande belopp. I syfte att begränsa både de finansiella riskerna och de finansiella kostnaderna är det därför av yttersta vikt att kommunen upprätthåller sin goda kreditvärdighet. En målsättning är att kommunen vid en eventuell framtida extern kreditvärdering av t.ex. Standard & Poor's skall uppnå ett kreditbetyg i nivå med sina grannkommuner på Södertörn i Stockholm.

Syfte

Denna Finanspolicy syftar till att beskriva och definiera riktlinjerna för Botkyrka kommuns skuldförvaltning vad avser finansiering, finansiella risker, rapportering och ansvarsfördelning.

Hanteringen av kommunens skuld, och de därmed förknippade finansiella riskerna, ska präglas av helhetssyn, samordning, aktiv skuldförvaltning och oberoende riskkontroll.

Finanspolicyn gäller Botkyrka kommunkoncern, vilken inbegriper Botkyrka-byggen och ägda andelar i Södertörns Energi AB och Söderenergi AB. De riskbegränsande regler som beskrivs i policyn avser den samlade skulden där kommunen antingen agerar internbank eller går i borgen för de kommunala bolagen.

Kommunkoncernens kapitalförsörjning och skuldförvaltning ska endast ske genom upplåning i kommunens namn med följande vidareutlåning till de kommunala bolagen. I undantagsfall, och då av historiska eller praktiska skäl, sker delar av skuldförvaltningen formellt i de kommunala bolagens namn med kommunal borgen, dock alltid samordnat med kommunen.

Utlåning och borgen till hel- och delägda bolag samt externa parter

Allmänna principer

Kommunens prissättning ska eftersträva marknadsmässiga villkor i syfte att möta lagkrav på konkurrensneutralitet för de verksamheter som verkar i konkurrens med privata aktörer. Prissättningen ska vara transparent och bestå av en underliggande marknadsränta för kommunkoncernens finansiering, bedömd marknadsmässig marginal och en administrativ avgift. Vid borgen ska en motsvarande marknadsmässighet eftersträvas. Regler för fastställande av låne- och borgensavgifter beslutas av kommunstyrelsen.

Utlåning och borgen till majoritetsägda bolag

Kommunfullmäktige beslutar i Mål och Budget om ramar för utlåning och borgen till varje bolag i koncernen.

Utlåning och borgen till delägda bolag

Kapitalförsörjning till delägda bolag ska ske genom utlåning och/eller borgen från kommunen och får endast ske i enlighet med den av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramen och med motsvarande andel i åtagande vad som regleras i konsortialavtal eller motsvarande avtal.

Utlåning och borgen till externa parter

Riktlinjer

Borgen och garantier som tecknas av kommunen för föreningar och andra externa parter, ska beslutas av kommunfullmäktige.

Restriktivitet ska gälla för tecknande av borgen. Godkännande ska endast ske i undantagsfall och enbart när all annan möjlighet till finansiering samt statsstödsreglerna har beaktats. All borgensteckning ska vara belopps- och tidsbegränsad. Investeringsobjekten, vars lån kommunen lämnat borgen för, ska under hela borgensåtagandet vara fullvärdesförsäkrade. Kreditberedningshandlingar skall biläggas ansökan i enlighet med internbankens krav. För externt lämnad borgen eller garanti utgår en årsavgift som fastställs i samband med kommunfullmäktiges beslut. Kommunens regressrätt ska utnyttjas omgående. Avskrivning av regresser ska övervägas då gäldenär gått i konkurs eller av annan anledning inte anses kunna kompensera kommunen. Aktuella borgensåtaganden ska anges i delårsrapporterna.

Likviditet

Kommunen har det övergripande ansvaret för att samordna kommunkoncernens likviditetsprognoser. De kommunala bolagen ska löpande upprätta 3-åriga likviditetsplaner. Kommunkoncernen ska ha ett koncernkontosystem för att samordna betalningsflöden.

Leasing

Definition

Finansiell leasing är ett legalt bindande kontrakt som förbinder kommunen att betala under lång tid (ofta flera år) inköpet av fast eller lös egendom. Operationell leasing är mer att likna vid långtidshyra eftersom restvärdesrisken kvarstår hos leasegivaren/säljaren av tillgången.

Riktlinjer

Leasing är en finansieringsteknik och affärsmässighet skall råda kontra annan finansiering. All leasing skall godkännas i enlighet med Kommunstyrelsens instruktioner.

Organisation och ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige

- Fattar beslut om kommunkoncernens finanspolicy.
- Uppföljning av finanspolicyn via kommunens årsredovisning.
- Fastställer årligen ram för total upplåning på den externa marknaden.
- Fastställer årligen ram för lån och borgen till kommunkoncernens bolag.
- Fastställer årligen ram för lån och borgen till bolag där kommunens ägarandel understiger 50%.
- Beslutar i särskilda fall om utlåning och borgen till externa bolag/föreningar/organisationer, i fördraget om EU:s funktionssätt (artiklarna 107-109) finns reglerna om statsstöd som först måste beaktas.

Kommunstyrelsen

- Ansvarar för att finansförvaltningen bedrivs i enlighet med finanspolicyn.
- Ansvarar för att löpande utvärdera finanspolicyn och föreslå nödvändiga förändringar.
- Fattar beslut om en finansinstruktion som närmare beskriver hur skuldförvaltningen ska bedrivas, organiseras/delegeras och hur den löpande rapporteringen ska ske.

Nämnderna

- Tillhandahålla den information som behövs för en effektiv finansiell förvaltning.

Ram för upplåning

Kommunkoncernens upplåning ska ske inom den totala upplåningsram i Mål och Budget som årligen fastställs av kommunfullmäktige.

Risker och förvaltning

Upplåning

Kommunen får använda:

- Lån (det vill säga upplåning från banker, Kommuninvest och andra kreditinstitut)
- Certifikat
- Obligationer

Derivatinstrument

För att effektivt kunna hantera sitt uppdrag får kommunen använda sig av räntederivat i syfte att omvandla ränterisker i skuldförvaltningen. Räntederivat används för att omvandla rörlig ränta till fast ränta eller fast ränta till rörlig ränta. Framtida räntevillkor ska vara förutbestämda eller kunna utläsas i marknadsräntor eller index.

Godkända derivatinstrument

- Rättestak och räntegolv

- Ränte- och valutaswapar
- Ränteoptioner
- Kombinationer av ovanstående

Hantering av nya finansiella instrument

Kommunen får endast ingå transaktioner som det finns kompetens, system och rutiner (bokföring, betalningar etc.) för att hantera. Detta innebär att en konsekvensanalys måste göras innan nya instrument föreslås i uppdatering av finanspolicyn.

Operativa risker

Definition

Risken att bristfälliga rutiner, personalresurser och den mänskliga faktorn orsakar kommunen förluster/ökade kostnader.

Riktlinjer

De operativa riskerna ska begränsas genom god intern kontroll, löpande uppdaterade samt väl dokumenterade rutinbeskrivningar och arbetsinstruktioner som dokumenterar arbetsuppgifter, processer, IT-system, uppföljning och rapportering.

Skuldförvaltningen ska organiseras utifrån en ansvarsfördelning som alltid upprätthåller principen att ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan.

Varje transaktion ska administreras så att risken för fel och eventuell skada minimeras.

Aktiv förvaltning

Definition

All förvaltning som inte är helt statisk i förhållande till ett bestämt riktmärke (exempel på riktmärken skulle kunna vara att alla lån skall ha rörlig ränta).

Riktlinjer

Alla affärer som syftar till att modifiera räntebindningstiden innehåller i sig ett aktivt ställningstagande om vad som är bäst ur förvaltningssynpunkt. Beslut om affärer som förlänger eller förkortar räntebindningstiden skall präglas av eftertänksamhet och baseras på god analys.

Finansieringsrisk

Definition

Med finansieringsrisk menas att finansiering av kommunens kapitalbehov försvåras eller fördyras.

Riskhantering

Finansieringsrisken indelas i tre undergrupper. Likviditetsrisk, upplåningsrisk samt ränterisk.

Likviditetsrisk

Definition

Att kommunen på kort sikt inte har likvida medel för att klara av sina betalningar.

Beskrivning

Likviditetsrisken skall säkras genom att hålla en likviditetsreserv. Storleken på likviditetsreserven varierar naturligt från dag till dag i takt med kommunens in- och utbetalningar. Det är även viktigt vårda kommunens kreditvärdighet för utomstående betraktare såsom banker och övriga kreditgivare.

Riktlinjer

Likviditetsreserven mäts enligt det Standard & Poor´s kvantifierade måttet LCR som vid var tid skall överstiga 80 %.

Upplåningsrisk

Definition

Att kommunen har svårigheter att låna upp pengar eller måste låna till högre kreditkostnad för att möta förfallande lån och/eller nya finansieringsbehov.

Beskrivning

Tillgång till upplåning påverkas av bland annat av kommunens kreditvärdighet, marknadens funktion och regulatoriska förändringar

Priset för krediter varierar beroende därför på grund av ovannämnda faktorer.

Riktlinjer

I syfte att begränsa finansieringsrisken skall förfallen på kommunkoncernens upplåning spridas över tiden så att tillfälliga störningar skall påverka kommunen i begränsad omfattning. Förfallen ska spridas enligt tabell 1:

Typ av upplåning	Som andel av total skuld	Återstående löptid
Kort upplåning	Max 50 % av total skuld	0 – 12 månader
Lång upplåning	Minst 50 % av total skuld	1 – 20 år
Vägt genomsnitt		2 – 5 år

Tabell 1

Ränterisk

Definition

Risken att förändringar i marknadsräntan påverkar kommunens resultat.

Riktlinjer

I syfte att begränsa ränterisken skall ränteomsättningstillfällena på lån och derivat spridas över tiden enligt tabell 2. Därutöver får en del av skulden utgöras av upplåning till real ränta där räntekostnaden delvis bestäms av faktisk inflation.

Typ av exponering	Som andel av skuld	Återstående löptid
Kort upplåning	Max 60 % av nominell skuld	0 – 12 månader
Lång upplåning	Minst 40 % av nominell skuld	1 – 20 år
Vägt genomsnitt		2 – 5 år
Real skuld	Max 20 % av total skuld	

Tabell 2

Kreditrisk

Definition

Risken att motparten eller låntagaren inte kan fullgöra sina åtaganden i ingångna derivatkontrakt och/eller finansiella placeringar.

Riktlinjer

Motparter derivatavtal

Ingående av derivataffärer får endast ske med motparter där kommunen upprättat ramavtal enligt ISDA-standard samt att motparten har en kreditrating om minst BBB+ enligt Standard & Poor's. Om marknadsförändringar skapar en fordran på enskild motpart överstigande 150 miljoner kronor eller om en motpart blir nedgraderad så att kravet på kreditrating inte uppfylls, får inga fler transaktioner ingås med den motparten, undantaget affärer som låser eller begränsar motpartsrisken.

Kreditlöften

Godkända motparter vid tecknande av kreditlöften ska ha lägst kreditbetyget A- enligt Standard & Poor's.

Beräkningsmodell

Den finansiella kreditrisken beräknas som summan av marknadsvärdet av finansiella placeringar och derivataffärer.

Finansiella placeringar

I de situationer då överskott uppstår av likvida medel, skall dessa placeras på korta löptider i syfte att möta förfallande lån. Vidare skall placeringarna spridas på fler motparter om beloppen är betydande så att risken per motpart inte överskrider limiter enligt tabell 3

Typ av motpart	Löptid under 30 dagar	Löptid under 1 år	Totalt
Svenska staten	Ingen limit	Ingen limit	Ingen limit
Bank eller instrument var rating ej understiger A- enligt Standard & Poor's	500 mnkr	250 mnkr	500 mnkr
Huddinge och Södertälje kommun	700 mnkr	500 mnkr	700 mnkr
Svenska kommuner och landsting inklusive dess helägda bolag med borgen från ägarna	500 mnkr	500 mnkr	500 mnkr

sam av Svenska staten helägda eller garanterade bolag			
---	--	--	--

Tabell 3

Valutarisk

Definition

Risken att återbetalning av lån upptagna i annan valuta än SEK kan komma att fördyras när växelkurser varierar.

Riktlinjer

All valutarisk skall kurssäkras. Detta innebär att valutaexponering relaterad till skuldförvaltningen skall kurssäkras så att alla kända framtida kassaflöden skall omvandlas till svenska kronor.